

Łęczna, 27.06.2024 r.

SO. 0643. 20 .2024

- Sesja RM
po uprzedniej analizie
mgr Kom. Bezpieczeństwa i Zdrowia

Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Łęcznej

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.), przekazuję w załączeniu *Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2023 r.*

Z poważaniem

BURMISTRZ
mgr Leszek Włodarski

Wpłynęło
28.06.2024 r.
Pieczęć

**Raport z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2023**

Raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przedkładany jest Radzie Miejskiej zgodnie z art. 4¹ ust. 2b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).

Gmina Łęczna, jako jednostka samorządu terytorialnego realizuje zadania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).

Zadania realizowane w ramach Programu obejmowały:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu lub narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej, redukcja szkód zdrowotnych i społecznych związanych z nadużywaniem tych substancji psychoaktywnych, ograniczanie skutków uzależnienia w rodzinach.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym działania nakierowane na zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, działania promujące zdrowy styl życia.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024 – 2027 został opracowany, jako program komplementarny wobec Programu Współpracy Gminy Łęczna z Organizacjami Pozarządowymi, stanowi on również część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia.

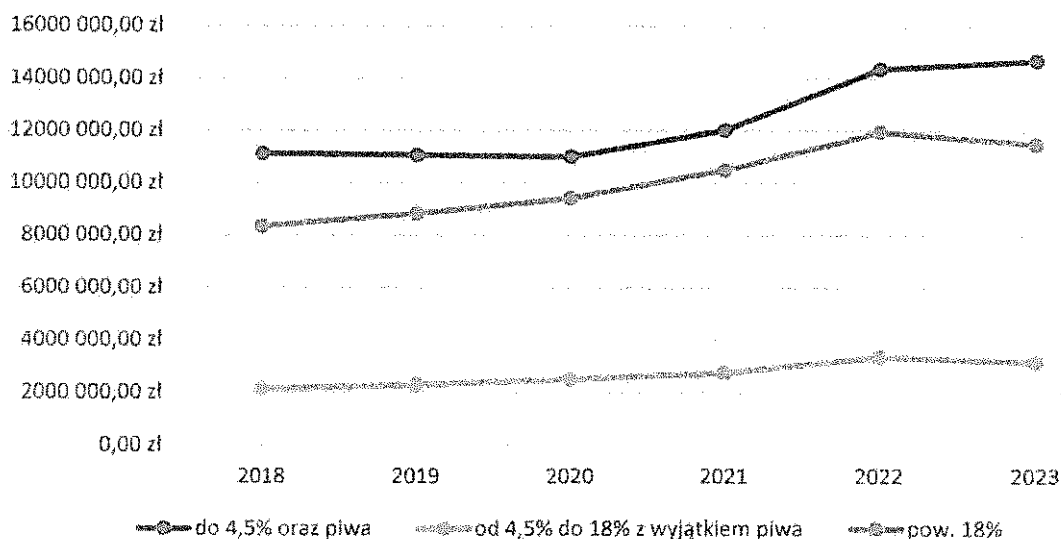
Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej zostały w większości zaplanowane do realizacji w oparciu o środki finansowe zabezpieczone na realizację części programu finansowanej w ramach środków zabezpieczonych w dziale 851 54 budżetu Gminy – zawierającym zadania skierowane według klasyfikacji budżetowej na profilaktykę alkoholową i przeciwdziałanie alkoholizmowi. Takie ukształtowanie zadań możliwe jest względu na uniwersalny charakter działań profilaktycznych i ich

szerokie oddziaływanie na różnego typu zagrożenia związane z ogólnie rozumianym zjawiskiem uzależnień. Finansowanie działań związanych ze zwiększaniem dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej zawierało się natomiast w obu działach budżetu (t.j. 851 53 oraz 851 54), zawierających działania skierowane na rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii.

Ogólnopolskie dane zebrane w obszarze rynku alkoholowego wskazują dynamiczny wzrost dostępności napojów alkoholowych, co należy uznać za zjawisko niekorzystne i sprzeczne z założeniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w sklepach i lokalach gastronomicznych – na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zł				
Rok	do 4,5% oraz piwa	od 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa	pow. 18%	Razem
2018	11 117 329 zł	2 154 977 zł	8 351 321 zł	21 623 628 zł
2019	11 052 884 zł	2 290 589 zł	8 829 223 zł	22 172 698 zł
2020	11 004 400 zł	2 515 286 zł	9 430 098 zł	22 949 785 zł
2021	12 025 542 zł	2 749 614 zł	10 491 254 zł	25 266 411 zł
2022	14 370 888 zł	3 362 059 zł	11 954 870 zł	29 687 817 zł
2023	14 696 027 zł	3 175 289 zł	11 501 523 zł	29 372 839 zł

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w sklepach i lokalach gastronomicznych

Rok	Liczba mieszkańców gminy powyżej 18 r.ż. Stan na koniec roku	Roczna wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w sklepach i lokalach gastronomicznych - na podstawie oświadczeń o wartości sprzedaży	Roczna wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w sklepach i lokalach gastronomicznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca pow. 18 r.ż.
2019	18582	22 172 698 zł	1 193,24 zł
2020	18239	22 949 785 zł	1 258,28 zł
2021	17989	25 266 411 zł	1 404,55 zł
2022	17810	29 687 817 zł	1 666,92 zł
2023	17704	29 372 839 zł	1 659,11 zł

I. Pomoc dla osób z problemami uzależnień i ich rodzin – pomoc terapeutyczna i konsultacyjna

Poziom finansowania świadczeń zdrowotnych w obszarze leczenia uzależnienia przez Narodowy Fundusz Zdrowia nie zabezpiecza realnego popytu na te świadczenia. Sytuacja taka skutkuje ograniczeniem dostępności świadczeń (długi okres oczekiwania na wejście do programu leczenia w poradni lub na miejsce na oddziale, krótki czas pracy poradni, mała intensywność świadczeń terapeutycznych). Sytuację taką można również zaobserwować na terenie łącznej. Doświadczenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazują, że osoby korzystające

ze świadczeń w poradniach objętych kontraktem NFZ mają trudność z umówieniem spotkań terapeutycznych w odpowiedniej częstotliwości. Wydłużony czas oczekiwania na kontakt z terapeutą prowadzącym leczenie ma negatywny wpływ na motywację osoby korzystającej z terapii, jak również na utrzymywanie się w procesie terapeutycznym. Stąd ważnym dopełnieniem oferty terapeutycznej stanowi działalność punktów konsultacyjnych finansowana w ramach Gminnego Programu.

Działalność punktów pomocy, punktów konsultacyjno-informacyjnych działających w obszarze rozwiązywania problemów uzależnień		
1.	Liczba punktów dofinansowanych w ramach program	2 ¹
2.	Kwota przekazana na działalność punktów pomocy	94 840,00 zł
3.	Uśredniona liczba godzin w miesiącu, w których czynne były dofinansowane punkty pomocy	81

Punkty prowadziły działania konsultacyjne, poradnictwo związane z problemem uzależnień, działania związane z interwencją kryzysową oraz wsparciem osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia, działały całorocznie przy Stowarzyszeniu Monar, Regionalnym Centrum Trzeźwości „Maksymilian”². Oferowały kontakt z psychologami, specjalistami terapii uzależnień, jak również dostęp do konsultacji psychiatrycznych, działały w godzinach porannych i popołudniowych.

Podstawowe zadania punktu konsultacyjnego to:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych;
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu);
- rozpoznanie zjawiska przemocy, udzielenie informacji o możliwościach powstrzymania przemocy, stosownego wsparcia i pomocy;

¹ Dwa punkty prowadzone przez organizacje pozarządowe – Stowarzyszenie MONAR i Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian”. Dodatkowe działania z zakresu poradnictwa ogólnego oraz specjalistycznego w obszarze pracy z osobami doświadczającymi i sprawcami przemocy prowadzone były w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łęcznej.

- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

Liczba osób oraz udzielonych im porad w punktach pomocy, punktach informacyjno-konsultacyjnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, w poszczególnych kategoriach klientów		Liczba osób	Uśredniona liczba porad
1.	Osoby z problemem alkoholowym	71	607
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym, w tym współuzależnionym i DDA	38	232
3.	Osoby doświadczające przemocy w rodzinie	38	163
4.	Osoby stosujące przemoc w rodzinie	37	206

Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być tzw. współuzależnienie. Nie jest to jednostka chorobowa, tylko sposób funkcjonowania stanowiący efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. Koncentrując się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera, osoba bliska nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę nad jego funkcjonowaniem, co w efekcie utrudnia konstruktywne rozwiązanie problemów. W konsekwencji zaistniałej sytuacji rodzinnej u osób będących w bliskiej relacji z osobą uzależnioną mogą wystąpić nasilone problemy zdrowotne: zaburzenia psychosomatyczne, emocjonalne, stresowe lub zaburzenia adaptacyjne. Grupa ta stanowi dużą część odbiorców działań punktów konsultacyjnych, (dane w pkt 3-5 powyższej tabeli), w pracy z osobą dotkniętą uzależnieniem, często najlepsze efekty uzyskuje się poprzez stosowanie rozwiązań w całym systemie rodzinnym.

Efektom doświadczeń wyniesionych z życia w rodzinie z problemem alkoholowym mogą również być pewne utrwalone schematy zachowań i reakcji emocjonalnych nabyte w okresie pozostawania dzieckiem, które utrudniają osiągnięcie zadowolenia i satysfakcji, a zwłaszcza nawiązywanie bliskich relacji z innymi ludźmi w dorosłym życiu. Powstały na tym tle zespół zaburzeń przystosowania nazywany jest przez terapeutów syndromem dorosłego dziecka alkoholika (DDA). Nasilenie cech charakterystycznych dla syndromu DDA może przeszkadzać w codziennym funkcjonowaniu. Wówczas takie osoby wymagają profesjonalnej pomocy, która może przybierać różne formy, w zależności od indywidualnej sytuacji i potrzeb.

II. Pomoc dla osób z problemami uzależnień i ich rodzin – pomoc w reintegracji i rehabilitacji społecznej

Kolejny element programu stanowią działania dotyczące reintegracji i rehabilitacji społecznej. Są to oddziaływania, których celem jest ograniczenie szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych, wynikających ze spożywania alkoholu oraz poprawa funkcjonowania psychospołecznego osób uzależnionych. Bezpośrednim celem jest zmniejszenie konsekwencji wynikających z intensywnego, długotrwałego uzależnienia, ułatwienie funkcjonowania. Jest to oferta skierowana do osób z pewnym stażem trzeźwienia oraz osób uzależnionych utrzymujących się w abstynencji.

Poprzez uczestnictwo w programie osoba uzależniona ma szansę na poprawę zdrowia, zwiększenie zdolności radzenia sobie w życiu, rozwiązywanie najistotniejszych problemów bytowych. Część osób uzależnionych po zakończeniu leczenia odwykowego wymaga oddziaływań rehabilitacyjnych, których celem jest przywrócenie im zdolności do samodzielnego życia społecznego i funkcjonowania w rolach społecznych. Wskazane jest dofinansowywanie różnych form rehabilitacji osób uzależnionych, tym bardziej, że są one w bardzo ograniczonym zakresie finansowane przez NFZ i pomoc społeczną³.

Tego typu działania prowadzone były w oparciu o Gminny Program przez Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian” oraz przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.

Działalność stowarzyszeń abstynenckich, klubów trzeźwościowych, grup wspierających		
1.	Liczba stowarzyszeń abstynenckich (działalność sformalizowana w oparciu o przepisy)	1
2.	Samopomocowe grupy wsparcia dla osób z problemem alkoholowym	1
3.	Samopomocowe grupy wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym	1

Stowarzyszenie abstynenckie/trzeźwościowe – jest podstawową formą organizacyjno-prawną, przewidzianą w celu realizacji konstytucyjnego prawa swobody zrzeszania się. Jego działalność opiera się na ustawie z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o stowarzyszeniach, która określa, iż jest ono dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych. Po spełnieniu

³ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2023 roku, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2022, Rozdział III - Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą.

wymogów formalno-prawnych i wpisaniu do rejestru zyskuje osobowość prawną i staje się podmiotem formalnym. Każde stowarzyszenie posiada własne, szczegółowe obszary działalności, które są zapisane w statucie. Działalność stowarzyszeń abstynenckich obejmuje dwa główne nurty: wewnętrzny – na rzecz swoich członków, ich rodzin i innych osób, które do nich trafiają oraz zewnętrzny – na rzecz społeczności lokalnej.

Podejmowane przez stowarzyszenia abstynenckie działania obejmują następujące obszary:

- trzeźwościowy (w tym rehabilitacyjny);
- pomocowy (w tym interwencyjny) na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia;
- integracyjny promujący zdrowy i trzeźwy styl życia, ukierunkowany na członków stowarzyszenia i ich rodziny m.in. poprzez pełnienie różnorodnych ról społecznych i aktywności bez alkoholu;
- współpracy, współdziałania na rzecz i ze społecznością lokalną;
- współpracy z innymi organizacjami i instytucjami;
- promocji realizowanych działań.

Działające na terenie Łęcznej Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian” prowadzi działania ukierunkowane na wspieranie abstynencji i trzeźwienia, pomoc w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, nawiązywanie kontaktu z osobami uzależnionymi, motywowanie ich do leczenia odwykowego. Udostępnia miejsce dla spotkań grup nieformalnych AA. Podejmuje też interwencje wobec osób z problemem alkoholowym. Organizuje różnego rodzaju działania rehabilitacyjne skierowane do osób uzależnionych i członków ich rodzin, ucząc umiejętności psychologicznych, społecznych i praktycznych koniecznych do prowadzenia życia bez alkoholu. Oddziaływania te są niezwykle istotnym elementem w procesie zdrowienia. Zapobiegają one wykluczeniu społecznemu i zapewniają integrację społeczną osobom z problemem alkoholowym.

Dodatkowo kontynuowano pozafinansową współpracę z grupą Al- Anon funkcjonująca w pomieszczeniach Parafii p.w. św. Józefa w Łęcznej. Grupy Al-Anon są nieformalną wspólnotą zrzeszającą osoby współuzależnione czy też bliskich osób uzależnionych. Podobnie jak AA są ruchem ogólnoswiatowym, koncentrującym się na wzajemnym wsparciu osób w podobnej, życiowej sytuacji.

III. Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży

Picie alkoholu przez osoby niepełnoletnie często prowadzi do podejmowania innych zachowań ryzykownych, w tym sięgania po inne substancje psychoaktywne oraz może zaburzać procesy rozwojowe jednostki. Problemem jest nie tyle uzależnienie, które może dotknąć część młodych ludzi w przyszłości, ale przede wszystkim wiele szkód i nieodroczonych w czasie negatywnych konsekwencji. Wśród nich można wymienić np. upośledzenie czynności poznawczych: koncentracji uwagi, zapamiętywania, uczenia się, kontroli emocji.

Wyniki ogólnopolskich badań, zrealizowanych w 2019 roku¹⁶ przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na zlecenie PARPA i KBPN (ESPAD – European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs), wskazują, że picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 47% 15–16-latków i 76% 17–18-latków. Porównanie wyników badania z 2019 roku z wynikami wcześniejszych badań wskazuje na trend spadkowy rozpowszechnienia picia w młodszej grupie badanych, zapoczątkowany w 2007 roku. Wcześniej obserwowano tendencję wzrostową. Choć badania z ostatnich lat wskazują na to, że rośnie grupa abstynentów, to nadal odsetek tych, którzy przechodzą inicjację alkoholową przed ukończeniem 18. roku życia, jest wysoki.

W przypadku używania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol i tytoń na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz, na drugim leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza, a na trzecim miejscu substancje wziewne. Następnie najczęściej używane są leki przeciwbólowe bez przepisu lekarza, amfetamina, ecstasy, LSD i inne halucynogeny. Wyniki badań „Młodzież 2021” przeprowadzonych przez CBOS w roku 2021 wskazują, że najczęściej używanymi przez uczniów – ostatnich klas szkół ponadpodstawowych – nielegalnymi substancjami psychoaktywnymi były marihuana i haszysz.

W przypadku nowych substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy, odnotowano spadek używania tych substancji. W roku 2021 odsetek badanych uczniów, którzy z nimi eksperymentowali, wyniósł 2,6%. Szczególny niepokój powinny budzić znaczne odsetki młodzieży sięgającej po alkohol w połączeniu z lekami działającymi na ośrodkowy układ nerwowy lub narkotykami. Łączenie różnych substancji psychoaktywnych stanowi wysokie zagrożenie dla zdrowia ze względu na wzmacnianie efektów poprzez interakcję między nimi.⁴

⁴ Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w 2023 roku Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, s. 50.

Profilaktyka uniwersalna – są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji), bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Działania z obszaru profilaktyki uniwersalnej są realizowane na przykład w populacji dzieci i młodzieży, młodych dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym itd. Przykładem są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej, adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym.

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych.

Programy profilaktyczne⁵ rekomendowane w ramach systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii

Nazwa programu		Realizator	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli lub wychowawców	Liczba rodziców	Wysokość faktycznie wydatkowanych środków finansowych
1.	Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej	23	1	0	2 200,00 zł
2.	Przyjaciele Zippiego	Szkoła Podstawowa nr 2	75	6	0	0,00 zł ⁶
3.	Przyjaciele Zippiego	Przedszkole Publiczne nr 1	75	3	0	0,00 zł ⁷
4.	Spójrz Inaczej dla klas I-II	Szkoła Podstawowa nr 2	21	2	0	0,00 zł ⁸
łącznie:			194	12	0	2 200,00 zł

⁵ W zestawieniu nie uwzględniono realizacji fragmentarycznych oraz realizacji na zmiennej grupie odbiorców.

⁶ Działania podejmowane w ramach programu profilaktycznego w szkole, na którego realizację placówka pozyskała środki w ramach Gminnego Programu – nie wykazano kosztów realizacji w złożonych sprawozdaniach.

⁷ j.w.

⁸ j.w.

Inne usystematyzowane działania profilaktyczne z obszaru profilaktyki uniwersalnej, nie będące programami rekomendowanymi, realizacje fragmentów programów profilaktycznych, realizacje na zmiennych grupach odbiorców.						
Nazwa programu		Realizator	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli lub wychowawców	Liczba rodziców	Wysokość wydatkowanych środków finansowych
1.	Myślę, czuję działam	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy Parafii pw. Św. Barbary	20	3	0	15 400,00 zł
2.	Strażnicy uśmiechu	Przedszkole Publiczne nr 1	25	1	0	0,00 ⁹ zł
łącznie:			45	4	0	15 400,00 zł

Badania pokazują, że jedynie długofalowe programy uczące radzenia sobie z emocjami, dojrzałego budowania relacji z innymi, kształtujące system wartości przekładają się na ograniczenie w przyszłości przez ich uczestników używania substancji psychoaktywnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych. Prowadzenie działań związanych z ewaluacją (wewnętrzną i zewnętrzną) programów pomocy dla dzieci z rodzin alkoholowych oraz programów dotyczących psychospołecznego funkcjonowania dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i korzystanie z wiedzy pochodzącej z ustandaryzowanych baz programowych zwiększa szansę na ich dobrą jakość.

Szkoły i placówki opiekuńczo-wychowawcze wydają się naturalnym miejscem do realizacji działań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą. Wiele zagadnień z tego obszaru jest podejmowanych w ramach normalnej pracy wychowawczej czy edukacyjnej (np. w ramach realizacji edukacji zdrowotnej). Szkoły mają obowiązek realizować takie działania zgodnie z własnymi, szkolnymi programami profilaktyczno-wychowawczymi, finansowanie powinno obejmować zadania ściśle związane z celami określonymi w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, czyli realizację działań profilaktycznych. W roku sprawozdawczym, w ramach profilaktycznej działalności prowadzonej przez placówki szkolne, a dofinansowywanej z Gminnego

⁹ Działania podejmowane w ramach programu profilaktycznego w szkole, na którego realizację placówka pozyskała środki w ramach Gminnego Programu – nie wykazano kosztów realizacji w złożonych sprawozdaniach.

Programu nie prowadzono usystematyzowanej realizacji konkretnych programów profilaktycznych dla stałej i jednorodnej grupy odbiorców.

Działania profilaktyczne w szkołach obejmowały realizację wybranych zagadnień z programów profilaktycznych w zmieniających się grupach odbiorców, prowadzono natomiast szereg działań nakierowanych na dbałość o klimat społeczny szkoły.

Inne działania, nie będące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi ¹⁰			
Rodzaj działania		Liczba uczestników	Wysokość środków finansowych wydatkowanych z programu
1.	Jednorazowe prelekcje, pogadanki	842	5 487,80 zł
2.	Jednorazowe prelekcje, pogadanki prowadzone przez funkcjonariuszy	452	2 500,00 zł
3.	Festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	550	1 096,47 zł
4.	Imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp. z wyjątkiem pozalekcyjnych zajęć sportowych)	225	1 099,57 zł
5.	Konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne)	760	7 362,53 zł
łącznie:		2 829	17 546,37 zł

¹⁰ Na podstawie ankiet i sprawozdań sporządzonych przez Przedszkole Publiczne nr 1, Szkołę Podstawową nr 2, Szkołę Podstawową nr 4, Świetlicę Opiekunczo-Wychowawczą przy Parafii pw. Św. Barbary w Łęcznej.

W ramach Gminnego Programu dąży się do zachęcenia realizatorów, do podejmowania skutecznych działań, które będą podnosiły jakość i zakres udzielanej pomocy dzieciom z rodzin, oraz do minimalizowania obszaru, w jakim dofinansowywane będą przedsięwzięcia nie stanowiące usystematyzowanych programów.

Szkolenia, warsztaty dla rodziców z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży			
Przeprowadzone działania ¹¹		Liczba uczestników	Wysokość środków finansowych wydatkowanych z programu
1.	Dla rodziców	1815	4 000,00 zł
2.	Dla nauczycieli i wychowawców	161	4 699,99 zł
łącznie:		1976	8 699,99 zł

W ramach Gminnego Programu dofinansowano realizację działań profilaktycznych prowadzoną przez placówkę wsparcia dziennego działającą przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej. Jednostki tego typu stanowią naturalne miejsce do prowadzenia różnorodnych oddziaływań profilaktycznych.

Programy profilaktyczne realizowane przez placówki wsparcia dziennego działające w formie opiekuńczej				
Podmiot realizujący		Liczba uczestników	Liczba wychowawców	Wysokość środków finansowych wydatkowanych z programu ¹²
1.	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej	44	3	48 000,00 zł
łącznie:		44	3	48 00,00 zł

¹¹ Na podstawie informacji przekazanych przez Przedszkole Publiczne nr 1 oraz Szkołę Podstawową nr 4

¹² Bieżąca działalność świetlicy, kwota odzwierciedla wartość dotacji udzielonej na realizację programu profilaktycznego.

IV. Edukacja publiczna i profilaktyka dla dorosłych

Działania edukacyjne, interwencyjne, kampanie prowadzone w społeczności lokalnej.	Wysokość środków finansowych wydatkowanych z programu ¹³
<p>1. Działania skierowane do sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych – akcja z udziałem tajemniczego klienta weryfikująca potencjalną sprzedaż alkoholu osobom nieletnim Akcją objęto 50 punktów sprzedaży.</p> <p>Tajemniczy Klient – osoba pełnoletnia, której wygląd budzi wątpliwości, co do jej pełnoletniości dokonuje próby zakupu alkoholu. Zazwyczaj jest to osoba, która ukończyła 18 lat w roku prowadzenia akcji.</p> <p>Osoba Dorosła – osoba, której pełnoletniość nie budzi wątpliwości, która podejmuje interwencję w wypadku, gdy sprzedawca nie poprosi o okazanie dowodu. W każdym punkcie sprzedaży Osoba Dorosła uwrażliwia sprzedawcę na to, jak istotna jest weryfikacja poprzez okazanie dokumentu potwierdzającego pełnoletniość, przeprowadza krótki instruktaż dla sprzedawcy oraz przekazuje materiały edukacyjne dotyczące zasad odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych.</p> <p>Akcją objęto 50 punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p> <p>28 punktów na terenie gminy dokonało sprzedaży alkoholu bez potwierdzenia wieku osoby kupującej. Lokalne punkty sprzedaży oraz siedziby główne firm ogólnopolskich otrzymały stosowne pisma interweniujące.</p>	3 250,00 zł
<p>2. Wydarzenia propagujące zdrowy tryb życia, o walorze działań profilaktycznych – rajd rowerowy</p>	3 365,65 zł
<p>Łącznie:</p>	6 615,65 zł

¹³ Całkowita wysokość środków przekazanych z Gminnego Programu na działania realizowane przez placówki opiekuńczo-wychowawcze. W kwocie tej zawierają się wszystkie wykazane w niniejszym sprawozdaniu działania realizowane przez obie świetlice. Uczestnicy zajęć realizowanych przez świetlice stanowili jednocześnie grupę odbiorców rekomendowanych programów profilaktycznych oraz pozostałych działań wykazanych w sprawozdaniu.

Podjęmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia realizowane jest systematycznie w ramach Gminnego Programu.

Na wysoki poziom wskaźników spożywania alkoholu przez młodych ludzi ma wpływ wiele czynników, ale jednym z ważniejszych, na który mamy możliwość oddziaływania na gruncie lokalnym, jest dostępność napojów alkoholowych dla młodych ludzi. Jak pokazały badania ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Drugs) z 2019 roku¹⁴, większość młodych ludzi twierdzi, że nie ma trudności z dostępem do napojów alkoholowych, nawet tych wysokoprocentowych, mimo że sprzedawanie i podawanie alkoholu osobom niepełnoletnim jest przestępstwem.

W akcji interwencyjnej przeprowadzonej w punktach sprzedaży napojów alkoholowych uwzględniono nie tylko aspekty prawne, lecz również obszar osobistych motywacji osób sprzedających napoje alkoholowe (np. postawy rodzicielskie, mity na temat alkoholu) oraz umiejętności praktyczne (przykłady asertywnego odmawiania).

V. Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych¹⁵

Ośrodek w ramach działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych organizuje szereg imprez środowiskowych aktywizujących środowisko lokalne finansowanych z Gminnego Programu Przeciwdziałania Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Do udziału w wydarzeniach zapraszane są głównie rodziny borykające się z problemem alkoholowym.

	Działania	Ilość osób	Wysokość środków finansowych
1.	Podchody rodzinne	141	4 997,81 zł
2.	Wakacje w Mieście	50	5 886,29 zł
3.	Dzień latawca	90	3 180,50 zł
4.	Klub kobiet aktywnych	16	2 860,37 zł

¹⁴ <https://www.cinn.gov.pl/portal?id=1675807>

¹⁵ Za danymi przedstawionymi w Raporcie o stanie gminy za rok 2023.

5.	Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy	9	6 000,00 zł
6.	obiady dla dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach	46	27 176,50 zł
7.	Punkt Konsultacyjny:		
	Psycholog 2 osoby	91	38 400,00 zł
	Specjalista ds. pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie	8	4 000,00 zł
	Spotkania informacyjnoedukacyjne specjalisty ds. profilaktyki i uzależnień skierowane do młodzieży szkół gminnych profilaktyka alkoholowa i narkotykowa	578	6 400,00 zł
	Specjalista ds. profilaktyki uzależnień	13	4 200,00 zł
	Konsultacje i poradnictwo prawne	34	6 000,00 zł

„KLUB KOBIET AKTYWNYCH” przeznaczony jest dla kobiet, których głównym zajęciem jest prowadzenie domu i wychowywanie dzieci, a ich własne potrzeby odeszły na dalszy plan. W Klubie kobiety podejmują działania na rzecz własnego rozwoju, a także na rzecz społeczności lokalnej. Do Klubu zapraszane są panie pochodzące ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale również te które mogą pokazywać właściwe wzorce. Spotkania odbywają się raz w tygodniu w siedzibie MOPS. W Klubie obecnie zrzeszonych jest 16 kobiet. W 2023 r. Panie brały czynny udział w organizacji „Podchodów Rodzinnych”, „Dnia Latawca” i „Akcji Mikołaj o Tobie nie zapomni”. Podczas spotkań uczyły się różnych technik artystycznych, które następnie wykorzystywały przy przygotowywaniu materiałów potrzebnych w realizowanych przedsięwzięciach.

„GRUPA WSPARCIA DLA KOBIET DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY” W 2023 r. grupa wsparcia prowadzona była przez certyfikowanego specjalistę psychoterapii uzależnień. Z pomocy skorzystało 9 pań. Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu w godzinach popołudniowych. Nadrzędnym celem spotkań było nabycie umiejętności radzenia sobie z przemocą doświadczaną ze strony bliskich osób poprzez psychoedukację, pracę z uczuciami i przekonaniem oraz trening zmiany zachowań. Docelowo udział w spotkaniach prowadzi również do zapewnienia równych szans uczestniczkom, bowiem jako ofiary przemocy i współuzależnienia są w grupie osób dyskryminowanych i poszkodowanych, natomiast

z powodu wycofania społecznego są bardziej niż inni narażone na wykluczenie i marginalizację społeczną. Udział w grupie jak co roku był bezpłatny i anonimowy.

„PODCHODY RODZINNE” – cykliczna impreza dla rodzin z dziećmi zorganizowana w dniu 04.06.2023 r. Uczestnicy mieli za zadanie pokonać trasę i wykonać zadania zaznaczone na mapie m.in. ułożyć puzzle, wykonać figury z rzutu kostką, rozwiązać rebus, narysować swoją drużynę, wykonać zadania sportowe itp. Po zakończonej zabawie przeznaczono czas na integrację uczestników. W imprezie wzięło udział 47 rodzinnych drużyn.

„WAKACJE W MIEŚCIE” - zorganizowane były w okresie od 10 do 14 lipca 2023 r. w ramach współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Centrum Kultury w Łęcznej. Zajęcia odbywały się w siedzibie Centrum Kultury w Łęcznej oraz Parku Podzamcze. Brało w nich udział ok. 50 dzieci w wieku od 6 do 12 lat pochodzących z wiosek z terenu gminy Łęczna. Na zajęcia dzieci przywożone były autokarem. W ramach zajęć psycholog i pracownik socjalny MOPS przeprowadzili cykl warsztatów profilaktycznych dotyczących emocji, w tym radzenia sobie z trudnymi emocjami oraz uzależnieniami. Warsztaty odbywały się codziennie, w sumie w wymiarze 10 godzin. Podczas spotkań wspólnie z dziećmi uzgodniono zasady i wartości jakimi kierować się w trakcie zajęć. Dzieci poznały emocje, w tym również emocje negatywne i nieprzyjemne a także sposoby radzenia sobie z nimi. Omówione zostały zasady skutecznej komunikacji. Na zajęciach poruszono temat uzależnień w tym od czego można się uzależnić, powody dla których popadamy w uzależnienie oraz jak rozpoznać uzależnienie, poradzić sobie z nim i wyjść z niego. Ponadto dzieci wzięły udział w szeregu zajęć kulturalnorozrywkowych prowadzonych przez pracowników Centrum Kultury oraz instruktorów Fundacji Dwa Ognie: warsztaty rzeźbiarskie, muzyczne, fotograficzne, zabawy kreatywne, kino letnie itp. Niemalą atrakcją był całodzienny wyjazd do Magicznych Ogrodów w Janowcu.

DZIEŃ LATAWCA jest cykliczną imprezą podczas której rodziny wspólnie wykonują i puszczają latawce. 1 października 2023 poleciało ok 70 latawców wykonanych przez rodziców i dzieci. Główną ideą przedsięwzięcia jest zabawa dzieci oraz ich rodziców. Festyn ma na celu kształtowanie umiejętności kulturalnego spędzania wolnego czasu, bez konieczności sięgania po używki. Udział w przedsięwzięciu stwarza możliwości i zachęca do rozwijania zainteresowań i uzdolnień; rozwija umiejętności wykorzystywania osobistych potencjałów, motywowania do osobistego rozwoju i kreatywności. Daje również szansę wzbogacania wiedzy lub świadomości osobistych i grupowych możliwości, a także twórczego wykorzystywania pomocy z zewnątrz w celu nabywania zdolności do skutecznego radzenia sobie z problemami życiowymi, aby tym samym skutecznie zapobiegać problemom psychicznym, emocjonalnym czy społecznym sprzyjającym sięganiu po środki uzależniające. W imprezie wzięło udział

ok. 90 osób. Dużym wsparciem w organizacji imprezy był udział młodzieży spotykającej się w Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej przy Parafii p.w. św. Barbary w Łęcznej.

PUNKT KONSULTACYJNO-INFORMACYJNY DZIAŁAJĄCY PRZY MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ

Nadużywanie alkoholu stanowi istotny czynnik ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie. Z danych Komendy Głównej Policji wynika, że około połowa wszystkich interwencji podjętych w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie, dotyczyło sytuacji, kiedy sprawca przemocy w rodzinie był w stanie nietrzeźwości. Z uwagi na zależność pomiędzy stanem nietrzeźwości sprawcy a stosowaniem przez niego przemocy, istotne jest zapewnienie pomocy w wypadku współistnienia zjawiska przemocy nałożonego na problem uzależnienia od alkoholu.

Jednym z działań rekomendowanych do realizacji w ramach Gminnego Programu jest upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.

Z badań przeprowadzonych na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie” wynika, że 90% Polaków uznaje różne sytuacje, które świadczą o przemocy za nieakceptowane, co może świadczyć o dużej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej, to nadal 10% ankietowanych uznaje różnego rodzaju zachowania przemocowe za „normalne”.

Na terenie gminy Łęczna, w większości spraw prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny zjawisko przemocy występuje najczęściej w połączeniu ze spożywaniem alkoholu. Zespół prowadzi ścisłą współpracę z Gminną Komisją w celu weryfikacji ewentualnego występowania problemu uzależnienia. W sytuacjach, w których używanie alkoholu pozostaje w fazie ryzykownej lub szkodliwej, również prowadzona jest działalność motywująca do podjęcia konsultacji w punktach pomocy, nacelowana na realizację programu edukacyjnego w zakresie zagrożeń związanych z nadmiernym spożyciem alkoholu.

Dyżur konsultanta ds. pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie

Dyżur pełniony był w okresie styczeń - grudzień 2023 r. w wymiarze 40 godzin. Wsparciem objętych było 8 osób: 4 kobiety i 4 mężczyzn. Konsultacje obejmowały edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Tematyka spotkań dotyczyła: rozpoznawania symptomów przemocy w rodzinie, eliminowania zachowań autoagresywnych i przemocowych, rozwiązywania konfliktów w rodzinie, radzenia sobie w kryzysie oraz zmiany przekonań. Podczas prowadzonych spotkań prowadzono edukację osób w zakresie rozpoznawania, nazywania i wdrażania metod eliminowania wyuczonych zachowań agresywnych, autoagresywnych, lękowych i przemocowych. Podczas warsztatu prowadzonej

pracy indywidualnej korzystano z założeń Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach i/lub elementów Terapii Systemowej Rodzin. Dzięki prowadzonym konsultacjom osoby objęte pomocą miały możliwość zwiększenia swojej świadomości w obszarze przeciwdziałania, zaprzestania stosowania autoagresji i przemocy w rodzinie oraz podniesienia swojego dobrostanu psychicznego. Po zakończeniu pracy wskazywano miejsca i specjalistów pomocnych w dalszym etapie pracy nad swoimi zachowaniami, tj. m.in. zgłoszenie się do lekarza specjalisty psychiatrii, podjęcie pracy z psychologiem, udział w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Dyżur konsultanta pedagoga dla dzieci z deficytami rozwojowymi i trudnościami w uczeniu się.

Dyżur był prowadzony od stycznia do grudnia 2023 r. w wymiarze 64 godzin. Z zajęć skorzystało 9 dzieci w tym jedno z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Prowadzono indywidualną pracę z zakresu wyrównywania deficytów związanych z nadpobudliwością psychoruchową, zaburzeniami koncentracji uwagi, trudnościami w uczeniu się. Prowadzono ćwiczenia z zakresu stymulacji ogólnego rozwoju dziecka, wyrównywania dysharmonii rozwojowych i korygowania zaburzonych funkcji. Celem prowadzonych zajęć było doskonalenie sprawności intelektualnej, emocjonalnej, komunikacyjnej i społecznej dzieci i młodzieży, wzmocnienie potencjału dziecka za pośrednictwem pracy na zasobach i wzmacnianiu obrazu własnej osoby. Prowadzone były także konsultacje z rodzicami uczestniczących w zajęciach dzieci. Rodzice otrzymywali praktyczne wskazówki do pracy z dzieckiem w domu, w celu utrwalenia ćwiczonych i niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania umiejętności.

Konsultacje i poradnictwo psychologiczne.

Dyżur prowadziło dwóch psychologów w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. Pierwszy z psychologów objął pomocą 38 osób udzielając 136 konsultacji o charakterze wsparcia, interwencji kryzysowej, psychoedukacji i poradnictwa psychologicznego w wymiarze 240 godzin. W ramach spotkań psycholog przyjął osoby doświadczające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc. Udzielił również wsparcia osobom przejawiającym zaburzenia psychiczne w tym zaburzenia lękowe i stany depresyjne. W kilku przypadkach zarekomendował konieczność podjęcia terapii u innego specjalisty. Systematycznym wsparciem zostało objętych 4 dzieci, których rodzice zgłaszali niską samoocenę u dzieci, brak poczucia własnej wartości, trudności dydaktyczno-wychowawcze oraz trudności w relacjach z rówieśnikami. Współpracowano również z rodzicami dzieci. Pozostali petenci zgłaszali sytuacje losowe, które doprowadziły do kryzysu a najczęściej dotyczyły problemów małżeńskich. Psycholog udzielał także wsparcia w terenie we współpracy z pracownikami socjalnymi. Zgłaszane trudności dotyczyły chorób psychicznych członków rodziny, nadużywania alkoholu oraz zażywania innych substancji psychoaktywnych.

Drugi z psychologów przyjął 61 osób. łącznie przeprowadził 240 godzin konsultacji indywidualnych, rodzinnych oraz interwencyjnych. Część osób korzystało z regularnego wsparcia psychologicznego, inne z pojedynczych konsultacji. Podczas dyżurów wsparcie otrzymywały m.in. osoby uzależnione, współuzależnione oraz członkowie rodzin z problemem alkoholowym (w tym dzieci i młodzież), ofiary przemocy domowej, osoby w kryzysie psychicznym tj. doświadczające przewlekłego stresu, czy z zaburzeniami zachowania i spadku aktywności życiowej. Spotkania miały charakter psychoedukacyjny z elementami pracy psychoterapeutycznej. Pomoc psychologiczna dotyczyła umiejętności wprowadzania zmian w funkcjonowaniu celem poprawy jakości życia.

Przeprowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej skierowanej do młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli ze szczególnym naciskiem na działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

Spotkania informacyjno-edukacyjne specjalisty ds. profilaktyki i uzależnień z młodzieżą ze Szkoły Podstawowej nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 4 oraz Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Kijanach – „Dom nr 1” i „Dom nr 2” odbywały się od lutego do grudnia 2023 r. w sumie w wymiarze 80 godzin. Spotkania odbywały się w obszarze dostarczenie informacji na temat alkoholu, a także wiedzy o zagrożeniach towarzyszących jego spożywaniu. Program miał również na celu uwzględnienie profilaktyki pozytywnej, koncentrującej się wokół kształtowania i wzmacniania czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych. Powyższe działania miały na celu ukazanie perspektywy zdrowego życia i drogi do satysfakcji osobistych bez zażywania alkoholu i nikotyny, ponieważ są to najbardziej popularne substancje uzależniające. Podczas spotkaniach młodzież zapoznała się również ze stereotypami funkcjonującymi w naszym społeczeństwie na temat alkoholu. Zajęcia miały za zadanie ukierunkowanie na dokonywanie racjonalnych wyborów dotyczących zażywania różnego rodzaju substancji, a także na budowanie i wzmacnianie pozytywnego obrazu własnej osobowości bez dodatkowych „wspomagaczy”. Zajęcia propagowały zdrowe i dobre życie bez używek, ucząc sztuki odmawiania i ulegania negatywnym wpływom innych. Poznawali techniki wspomagające asertywne odmawianie, a także dowiedzieli się do kogo zwrócić się, szukając pomocy w przypadku różnego rodzaju problemów osobistych, szkolnych, rodzinnych i niemożności radzenia sobie z nimi, które niejednokrotnie prowadzą do sytuacji sięgania po substancje uzależniające. W sumie w zajęciach wzięło udział 578 dzieci i młodzieży.

OBIADY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Z obiadów w ciągu 2023 r. skorzystało w sumie 46 dzieci.

VI. Zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Działalność punktów pomocy, punktów konsultacyjno-informacyjnych działających w obszarze rozwiązywania problemów uzależnień			
1.	Liczba punktów dofinansowanych w ramach program	1 ¹⁶	
2.	Kwota przekazana na działalność punktów pomocy	42 600,00 zł	
Liczba osób oraz udzielonych im porad w punktach pomocy, punktach informacyjno-konsultacyjnych prowadzonych przez organizacje pozarządowe, w poszczególnych kategoriach klientów		Liczba osób	Uśredniona liczba porad
1.	Osoby z problemem narkotykowym	39	468
2.	Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	33	230

VII. Działania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie przeciwdziałania narkomanii

W ramach realizacji zadania prowadzony był Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, gdzie podejmowane były następujące działania:

Dyżur specjalisty ds. profilaktyki uzależnień.

Specjalista ds. uzależnień prowadził konsultacje dla osób eksperymentujących i zażywających środki narkotyczne, a także zagrożonych uzależnieniem, już uzależnionych oraz ich rodzin. W okresie styczeń - grudzień 2023 r. odbyło się 42 godziny konsultacji i porad dla 13 osób. Dotyczyły one spraw związanych z nadużywaniem środków narkotycznych, problemowym pić alkoholu oraz nadużywaniem Internetu przez młodych ludzi. Podstawowym celem konsultacji było tworzenie i rozwijanie motywacji do zerwania z nałogiem dla osób uzależnionych oraz wsparcie i informacja dla ich rodzin.

Dyżur prawnika - pomoc prawna rodzinom i osobom dotkniętym problemem uzależnień z terenu gminy łączna.

¹⁶ Punkt prowadzony przez organizację pozarządową – Stowarzyszenie MONAR. Dodatkowe działania z zakresu poradnictwa były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęcznej.

W okresie styczeń – kwiecień oraz lipiec - grudzień 2023 r. odbyło się w sumie 60 godzin konsultacji prawnych udzielonych przez dwóch prawników. W pierwszym półroczu udzielono 25 porad prawnych dla 10 osób. Porady dotyczyły spraw związanych z tematyką prawa rodzinnego, prawa cywilnego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych oraz prawa administracyjnego. Najczęściej klienci prosili o pomoc z zakresu prawa rodzinnego tj. zasądzenie alimentów, ograniczenia władzy rodzicielskiej, ustalenia i realizacji kontaktów z dziećmi, rozwodu, separacji, podziału majątku. Ponadto klienci zwracali się z prośbą o udzielenie porady prawnej z zakresu pomocy społecznej i renty rodzinnej. Poradnictwo prawne polegało na udzielaniu informacji prawnych, tj. dostarczeniu zgłaszającym się podmiotom rzetelnych, skoncentrowanych i zindywidualizowanych zestawów informacji odnoszących się do przedstawionego przez nie problemu prawnego oraz w razie potrzeby, pomocy w jego rozwiązaniu. Pomoc prawna polegała także na sporządzeniu wspólnie z klientem różnego rodzaju pism procesowych celem złożenia ich w sądzie bądź urzędzie. W drugim półroczu udzielono 35 porad prawnych 24 osobom borykającym się z następującymi problemami: konflikty pomiędzy członkami najbliższej rodziny, stosowania przemocy przez małżonka; rozwód czy separacja, nienależyte wykonywanie władzy rodzicielskiej przez byłego męża nad małoletnimi dziećmi i konieczność pozbawienia władzy rodzicielskiej, zaprzeczenie ojcostwa, problemy z uzyskaniem alimentów, konieczność podwyższenia alimentów na małoletnie dzieci; skierowanie sprawy z urzędu o ograniczenia władzy rodzicielskiej; uprawnień osoby pełniącej funkcję opiekuna prawnego; dziedziczenie długów po zmarłym rodzicu, sposoby odrzucenia spadku po zmarłym krewnym i konsekwencje dla dalszych zstępnych; podział majątku wspólnego pomiędzy małżonkami, problemów ze spłatą wierzytelności; wnioskowanie o umorzenie długu u wierzyciela; postępowania egzekucyjnego i praw dłużnika w tym postępowaniu, problem z rozliczeniem się najemcy z tytułu zakończenia umowy najmu, problemy z wynajmującym w zakresie rozliczenia kaucji; odmowa organu rentownego przyznania świadczenia rentownego z tytułu częściowej niezdolności do pracy, reprezentowanie osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej, otrzymania wsparcia ze strony najbliższej rodziny ze względu na problemy ze zdrowiem psychicznym. Radca prawny wskazał każdej z osób sposób rozwiązania jej problemu prawnego, w tym możliwości polubownego rozwiązania zaistniałego sporu jako forma zalecana, skierowania sprawy do sądu lub poinformowania stosownych instytucji. Radca prawny pomagał również sporządzać pisma procesowe, sprawdzał już sporządzone pisma przez osoby korzystające ze wsparcia.

Przeprowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej skierowanej do młodzieży, ze szczególnym naciskiem na działania profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

Spotkania informacyjno-edukacyjne specjalisty ds. profilaktyki i uzależnień z młodzieżą ze Szkoły Podstawowej nr 2 i Szkoły Podstawowej nr 4 oraz Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Kijanach – „Dom nr 1” i „Dom nr 2” odbywały się od lutego do grudnia 2023 r. w sumie w wymiarze 80 godzin.

Spotkania odbywały w obszarze dostarczenie informacji na temat substancji uzależniających, a także wiedzy o zagrożeniach towarzyszących ich spożywaniu oraz dostarczenie informacji o uzależniających i odurzających substancjach psychoaktywnych (narkotykach), ich działaniu i wpływie na organizm i psychikę człowieka. Program miał również na celu uwzględnienie profilaktyki pozytywnej, koncentrującej się wokół kształtowania i wzmacniania czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych. Powyższe działania miały na celu ukazanie perspektywy zdrowego życia i drogi do satysfakcji osobistych bez zażywania alkoholu i nikotyny, ponieważ są to najbardziej popularne substancje uzależniające. Podczas spotkaniach młodzież zapoznała się również ze stereotypami funkcjonującymi w naszym społeczeństwie na temat alkoholu. Zajęcia miały za zadanie ukierunkowanie na dokonywanie racjonalnych wyborów dotyczących zażywania różnego rodzaju substancji, a także na budowanie wzmacnianie pozytywnego obrazu własnej osobowości bez dodatkowych „wspomagaczy”.

VIII. Zestawienie opisowe z wykonania planu finansowo-rzeczowego w dziale ochrony zdrowia wg stanu na dzień 31.12.2023 r.¹⁷

OCHRONA ZDROWIA			
Zwalczanie narkomanii		Plan pierwotny	Wykonanie według stanu na 31.12.2023 r.
1.	Środki na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, zleconych w drodze otwartych konkursów ofert, podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku (dotacje celowe – Stowarzyszenie MONAR)	45 000,00 zł	42 600,00 zł
Przeciwdziałanie alkoholizmowi		Plan pierwotny	Wykonanie według stanu na 31.12.2023 r.
1.	Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (opłaty dotyczące procedury sądowej nałożenia obowiązku podjęcia leczenia w zakładzie lecznictwa	89 914,00 zł	76 845,26 zł

¹⁷ Obejmuje działania podejmowane przez organizacje pozarządowe realizujące zlecone zadania, szkoły realizujące programy profilaktyczne oraz referat Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Łęcznej.

	odwykowego, działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, akcje edukacyjno–profilaktyczne, organizacja imprez profilaktycznych upowszechniających zdrowy tryb życia, akcja interwencyjna w punktach sprzedaży alkoholu, kampania w mediach społecznościowych, kampania w przestrzeni miejskiej)		
2.	Środki na realizację zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, zleconych organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego (dotacje celowe Parafia p.w. św. Barbary w Łęcznej, Stowarzyszenie MONAR, Regionalne Centrum Trzeźwości „Maksymilian”)	144 000,00 zł	134 330,00 zł
3.	Realizacja przedszkolnych i szkolnych programów profilaktycznych. Zadanie realizowane przez przedszkola i szkoły z terenu Gminy Łęczna Program profilaktyczny realizowany w Przedszkolu Publicznym Nr 1 w Łęcznej Program profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej Nr 2 w Łęcznej Program profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej Nr 4 w Łęcznej	6 499,99 zł 10 050,00 zł 10 050,00 zł	6 499,99 zł 9 522,89 zł 10 050,00 zł
4.	Akcja/działanie Wakacje 2023 (Wakacje na wsi i w mieście 2023) – zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Centrum Kultury w Łęcznej. Centrum Kultury otrzymało dotację na organizację imprez upowszechniających zdrowy tryb życia - zajęcia kulturalno-rozrywkowe	30 000,00 zł	27 924,12 zł

IX. Informacja finansowa - podsumowanie

Wysokość środków finansowych:		
1.	Uzyskanych przez gminę z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, oraz zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przedsiębiorcom, których działalność polega na dostarczaniu żywności na imprezy zamknięte organizowane w czasie i miejscu wyznaczonym przez klienta, w oparciu o zawartą z nim umowę, a także jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w roku sprawozdawczym	556 217,75 zł
2.	Zaplanowanych w budżecie gminy na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku sprawozdawczym	750 886,00 zł
3.	Faktycznie wykorzystanych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku sprawozdawczym	640 231,46 zł
4.	Przekazanych organizacjom pozarządowym na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku sprawozdawczym	262 930,00 zł
5.	Łączna wysokość środków finansowych uzyskanych w roku sprawozdawczym przez gminę z tytułu opłat w części, o której mowa w art. 92ust. 11, oraz z dodatkowej opłaty, o której mowa w art. 92ust. 21 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml):	154 524,85 zł

BURMISTRZ

 mgr Leszek Włodarski